

СИРИЈУС

Elektronski časopis "Sirijus", ISSN: 2217-6993, ONLINE adresa: www.mason.org.rs, Urednik: Č.V.
Izlazi tromesečno (4 broja godišnje). Prvi broj izašao 1. jula 2009 godine. e-mail: info@mason.org.rs

Poštovana braćo,

Već potvrđeni autori i redakcija Sirijusa neće vas
razočarati ni ovom prilikom.

Uživajte čitajući kako o masonskim temama razmišljaju vaša braća iz V.N.L.S.

Srdačan pozdrav od I.S. i Č.V.

Sadržaj:

Arhetip, simbolika i hronologija Pentagrama.....	2
U susret obeležavanja datuma rođenja Brata Đorđa Vajferta	8
IDEJA, SMISAO I PRAKSA DUHOVNOSTI U SLOBODNO-ZIDARSKOM RADU.....	10
PORUKA VITEZOVIMA KADOŠA.....	13
SVETA REČ.....	15

Arhetip, simbolika i hronologija Pentagrama

Izuzetno kompleksan proces razvoja ljudske svesti traje dosta dugo i odvija se sporo. Arheološka istraživanja su uvek u toku, a najnovija otkrića (iz 2021. godine) nam govore o najstarijem primerku pećinskog slikarstva u Indoneziji, datovanog metodom ugljenikovog izotopa C14 na starost od čak 45.500 godina. Pećinsko slikarstvo čuva tajne o prastarim vezama između pisanih simbola (uglavnom geometrijskih oblika koji se javljaju kroz vizije prilikom izmenjenih stanja svesti), i atavističkih vidova duhovnosti i svojevrsnog kulta, poput šamanizma, animizma ili totemizma.

Međutim, kada je reč o civilizovanoj svesti, onoj koja više ne živi u pećinama i prilično odskače od stanovnika prirode koja ih okružuje, a koja se može dovesti u vezu sa prvim zvaničnim struktuiranim pismom, ona potiče iz oko četvrtog milenijuma p.n.e. Međutim, koreni analitičke psihologije kažu da nije samo svesni deo psihe taj kome je potreban adekvatan razvoj, već se u tom slučaju nikako ne treba zapostaviti i onaj nesvesni. Nesvesno je podjednako važno za razvoj čoveka onoliko koliko je i svesno. Ono će nama, ljudskoj vrsti, predstavljati večitu enigmu, nalik na prirodni svet oko nas i kosmos, te ma koliko je precizno proučavali, ne možemo ih u potpunosti definisati u strogim naučnim okvirima. Ono što znamo je da nesvesno podražava i komunicira kroz upotrebu simbola, te otuda njihova važnost. Čovek koristi reči i pismo kako bi struktuirao i ispoljio svoje misli i ono

što se može jasno definisati razumom. Međutim, on koristi i predstave i simbole koje često nisu deskriptivne i konkretne. Neke prirodne pojave i dublji mehanizmi sveta u kome živimo su često apstraktni i neshvatljivi čulnim opsegom i logikom racionalnog uma, pa se čovek u percepiranju istih ne može osloniti na jednostavna objašnjenja. Kada su u pitanju pojmovi koji prevazilaze čovekovo razumevanje, on se mora osloniti na starijeg brata svog uma, odnosno, nesvesni um, te na komunikaciju putem simbolike. Svesna upotreba simbola ima veliki značaj za razvoj čovekove psihe, međutim, nesvesna upotreba simbola putem sanjanja je još važnija za čovekovu nutrinu i duh.

Gotovo paralelno sa razvojem pisma i korena razvoja strukturiranosti i civilizovane svesti, javlja se i simbol koji je tema ovog rada, negde sredinom četvrtog milenijuma (oko 3.500. godine p.n.e.), na Bliskom istoku. Pentagram (bukvalno značenje – pet linija) je predstavljen pomoću pet ravnih linija koje se međusobno presecaju ili pomoću jedne ravne linije, prelomljene pet puta (pošto se najčešće isrtava jednopotezno). Svojom grupisanošću, linije sačinjavaju pet oštrih uglova na krajevima, dok se u sredini formira petougao, odnosno pentagon. Osnovna forma simbola je nalik zvezdi sa četiri ravnomerno raspoređenih krakova i jednim koji ih nadvisuje.

U najstarijoj poznatoj verziji, u Mesopotamiji, za vreme perioda Uruk I-IV, simbol se javlja

kao pečat grada-države Unuga (Uruk I), gde je uklesan na južnoj ulaznoj kapiji u grad. Smatra se da je drugi važni i veliki grad Ur, takođe imao pentagram za pečat, iako to nije zvanično potvrđeno neposrednim dokazima. Krajem četvrtog milenijuma p.n.e. oko 3.300-3.100. g.p.n.e. u dokumentima grada-države Uruk IV, pentagram je javlja prvi put u pisanom obliku, zapisanog u vidu klinastog pisma. Na osnovu trenutno poznatih podataka, definitivni značaj pojave pentagrama u gorenavedenim zapisima nije poznat. U kasnijim dokumentima klinastog pisma (oko 2.600. g.p.n.e.), pentagram se dovodi u direktnu vezu sa „nebeskom oblaću“ (zvezdano poreklo), kao i sa boginjom Ištar (nasleđena Inaana), na osnovu dokumenata svešteničke kaste, koja je štovana kao trostruka boginja. Pre svega, kao božanstvo ljubavi, seksualnosti i plodnosti; njen drugi aspekt je rat, gde je Ištar predstavljena sa krilima na leđima i oružjima u rukama; dok je treći aspekt nebeski, jer predstavlja planetu Veneru. Jedan od najpoznatijih mitova vezanih za Ištar je onaj u kome boginja bira mladog čobanina po imenu Dumuz za njenog ljubavnika. Par će kasnije biti povezan u ritualu pod nazivom „Sveti brak“. U mitu, Ištar putuje u podzemlje i ne dopušta joj se povratak nazad na površinu, sve dok ne ponudi Dumuzu kao žrtvu. Tokom polovine godine, Dumuz se vraća na površinu zemlje, dok njegova sestra menja njegovu poziciju u podzemlju. Na ovaj način, Dumuz se rađa i umire kao božanstvo plodnosti zemljoradnje.

Nešto kasnije, oko 19. veka p.n.e. simbol pentagrama se javlja u Vavilonu, kod božanstva Marduka, štovanog kao vrhovno božanstvo, kralja bogova, za vreme jednog od najpoznatijih vavilonskih kraljeva, Hamurabija (koji je doneo čuveni „Hamurabijev zakon“). Marduk je održavac čitavog Univerzuma, a čoveka je stvorio od svoje krvi. Predstavljen je kao gospodar života i veliki ratnik. Često je predstavljen sa sabljom ili sekirom u ruci, kako ubija rogatog zmaja, Tiamat, boginju mora (i u nekim verzijama njegova majka). Pentagram se čak ucrtava ikonografski, kao detalj na njegovoj odori. Hram posvećen Marduku je čuveni zigurat, podignut u pomenutom periodu, a koji slavni grčki istoričar Herodot pominje i opisuje u svojoj istoriji, što je kasnije poslužilo kao model za biblijsku zloglasnu Vavilonsku kulu.

Najstariji bramanski hinduistički spis iz 16. veka p.n.e., pod nazivom Rig Veda, koja se u prvom tomu bavi naukama o mantrama (vibracije koje

sačinjavaju Univerzum) u sebi sadrži veliku Mahamritjundžaja mantru (za koju se tvrdi da može da odloži smrt). Njenu važnost pokazuje sam mit: Mrikandu je posvećeni sledbenik (Riši) boga Šive, koji ne može da ima potomstvo, ali se uzda u Šivu da mu podari decu. Nakon velike pokore njega i njegove supruge, Šiva se smiluje i podari im dete za koje je predskazano da će dete živeti samo do svog 16. rođendana. Roditelji odgajaju dete Markandeju kao najvećeg Šivinog sledbenika, naučili ga svim ritualima i mantrama, ali mu nisu saopštili njegovu sudbinu. Na dan kada je trebalo da umre, usled Šivinog rituala, Markandeja je osetio dodir Jame, boga smrti. U tom trenutku je zagrlio Šivalingam (Šivinu relikviju) i u dubokom zanosu izrecitovao Mahamritjundžaja mantru koja je privukla Šivinu pažnju. Šiva nije hteo da omete i smrt u izvršavanju svog zadatka, ali je hteo da spasi dete, te mu nije promenio sudbinu, već mu je zaustavio starenje, te je Markandeja ostao još dugo šesnaestogodišnjak. U središtu jantre (grafičkom prikazu mantre) Mahamritjundžaja mantre, nalazi se jasno i savršeno iscrtani pentagram. Povezuje se sa božanstvom Šivom. Takođe u Indiji, pentagram se javlja i na Lakšmi-Narajana jantri, u kojoj se povezuje sa drugim od velika tri božanstva, Višnuom.

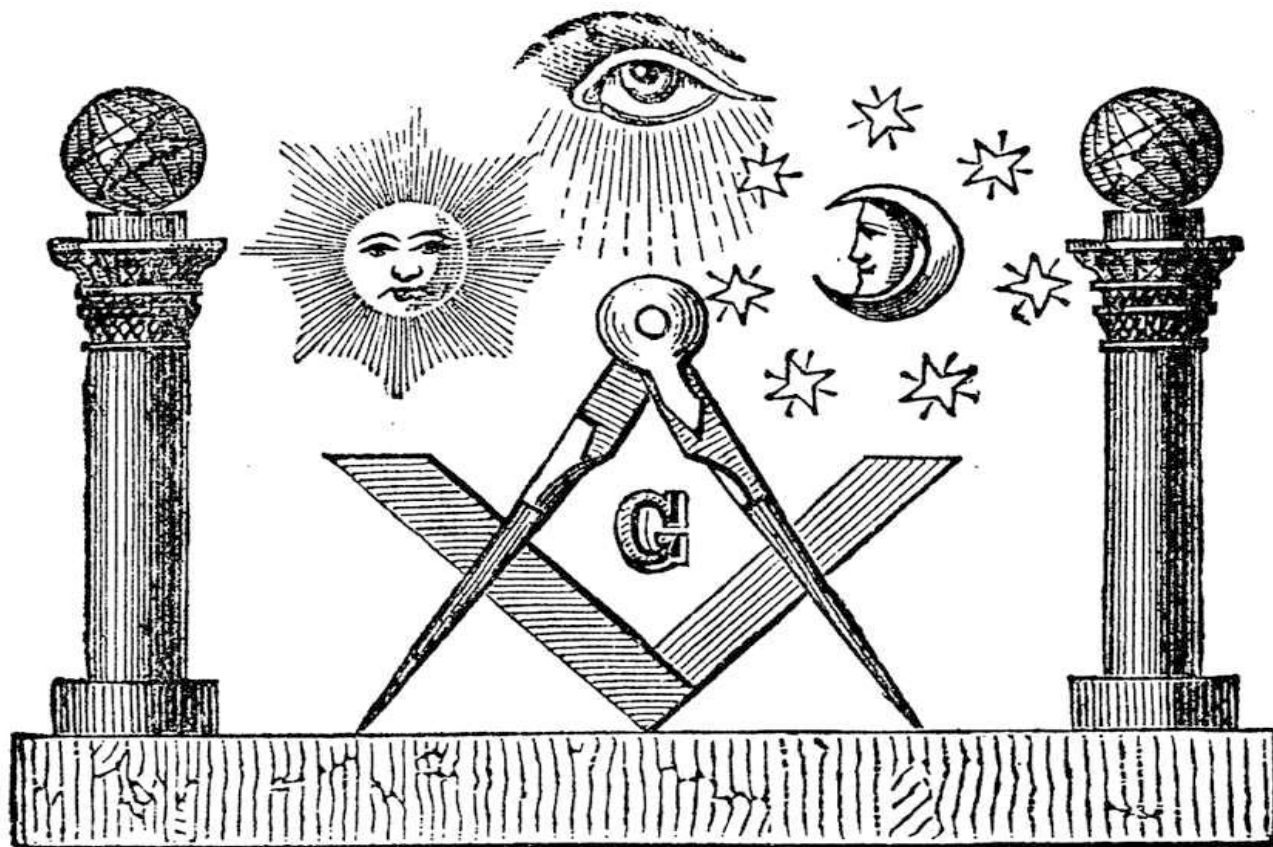
Početakom 9. veka p.n.e. simbol se javlja i u Egiptu, u vidu nečega što se naziva Nefer Seba, a što je takođe okarakterisano kao morska zvezda (simboli su svakako slični). Simbol se nalazi kao dekoracija grobnica, a tumačen je kao simbol za izdržljivost koju duša mora da poseduje prilikom prolaska kroz kompleksne stadijume zagrobnog života. Takođe, on je mogao označavati vezu preminulih faraona sa zvezdama, čijim se postavljanjem unutar grobnice to i potenciralo. Kada je u pitanju predstava morske zvezde, to takođe ne sme biti olako shvaćeno, pošto je kult starog Egipta podržava nastanak sveg života iz vode, okeana, te se na taj način morska zvezda dovodi u vezu sa planetarnom matericom i nastajanjem sveg života. Nešto kasnije, on postaje simbol za Duat, večno kraljevstvo mrtvih, boravište ponovo oživljenog Ozirisa. Nakon toga se javlja i u natpisima vezanim za vrhovno božanstvo sunca Amon Ra, okružen Uroborosom, zmijom koja proždire sopstveni rep.

Inspirisani Masopotamijom i Egiptom, a možda i Indijom, u antičkoj Grčkoj, pitagorejska škola Misterija, na čelu sa samim Pitagorom, je

koristila pentagram kao simbol matematičkog savršenstva, budući da se u odnosu proporcija pentagrama nalazi forma Zlatnog preseka. Spajanje vrhova krakova pentagrama dobija se pentagon, proporcija istih kao unutrašnji, dok se spajanjem temena unutrašnjeg pentagona u srcu pentagrama dobija obrnuti pentagram, istih proporcija kao i onaj spolja. Veza sa savršenstvom je takođe ogledana i u grčkom imenu, tadašnjem Pentalfom, s razlogom što je Pitagora u pentagramu video pet savršeno ukombinovanih slova A. Smatra se da su upravo grčki astronomi oni koji su zaslužni za opažanje Venerinog kretanja koje formira pentagram. Venera je druga planeta po udaljenosti od Sunca unutar Sunčevog sistema, a merenjem njenog ciklusa, rani astronomi primetili su da ona svojim kretanjem iscrtava gotovo savršeni pentagram, tako što svakih osam godina prelazi istih pet tačaka na zvezdanom planu Zodijaka. Tada se solarni, lunarni i sideralni kalendar poklapaju sa razlikom od gotovo par minuta. Na pet pomenutih ciklusa, tj. svakih 40 godina, Venera prelazi kompletan ciklus kojim formira rozetu, u čijem se centru nalazi savršeni pentagram. Najverovatnije je Pitagora upoznao simbol pentagrama tokom svog boravka u Egiptu i Vavilonu

(oko 554-533. p.n.e.) i na početku je simbol bio nazivan Hugieia, što se grubo prevodilo kao „zdravlje“. Hugieia (Higija) je bila grčka boginja zdravlja, ćerka Asklepija boga medicine i lečenja, koja je u Rimu nasleđena pod nazivom Salus. Naziv Hugieia ima isti indoevropski koren reči kao i „viva“, „vital“, „bios“ i još neke čija se suština vezuje sa značenjem „život“. Hugieia je u školama Misterija korišćena i kao znak raspoznavanja, odnosno, tajni pozdrav. U pitagorejskom pentagramu se može videti i natpis Ugieia iznad krakova pentagrama U G I E i A. Pitagorejski pentagram je prikazivan sa dva uspravna kraka (danas obrnuti pentagram) i predstavljao je doktrinu Pentemihosa. Pentemihos znači „pet odaja“ i delo je Pitagorinog učitelja i prijatelja Fereside sa Sirosa. Pitagora je takođe unutar pentagrama uvideo i metafizičku simboliku vladavine duha nad materijom, gde je vrh pentagrama glava čoveka, dok su četiri preostala kraka identifikovana sa četiri elemenata Univerzuma (vatra, voda, vazduh, zemlja).

Oprilike u istom periodu, sredinom i krajem VI veka p.n.e. osnivač Taoizma, duhovne doktrine velikog puta u staroj Kini, Lao Ce, formira svoje nadaleko čuveno delo, Tao Te Đing. tumačeno kao Biblija Taoizma. Vek kasnije, već formiran Taoizam,

nalik na religiju i filozofski pravac, neraskidivo vezuje pentagram za pet elemenata Univerzuma i njihovo međusobno delovanje, gde su elementi voda, vatra, zemlja, metal i drvo povezani jedan sa drugim u konstantnoj interakciji. Drvo razdvaja zemlju, zemlja apsorbuje vodu, voda gasi vatru, vatra topi metal i metal seče drvo. Taoizam predstavlja življenje u skladu sa velikim putem zvanim Tao (kod nas poznat kao Jin i Jang). Tao je izvor, put i sačinjava ceo Univerzum oko nas. U pitanju je vrlo kompleksna doktrina koja varira u zavisnosti od podneblja u kome se praktikuje. Kombinuje filozofske zamisli, praktičnu doktrinu sa psihofizičkim vežbama, kao i kult koji uključuje raznoliki panteon i obožavanje predaka.

U keltskoj tradiciji i druidskim doktrinama koja se uglavnom baziraju na obožavanju prirode, pentagram se povezuje sa svetom prirodom broja pet. Keltska kultura se javlja u periodu oko I milenijuma p.n.e. i zauzimala je ogromnu teritoriju Evrope, koja se prostirala od Atlantika do Crnog mora. Pentagram je bio simbol boginje Podzemlja, bitke, rata i suvereniteta, Morigan. Ona je odlučivala da li će se ratnik vratiti iz bitke ili će ga doneti na oklopu. Njena pojava se najčešće vezivala za vrane. Većina današnjih neopaganskih tradicija (Vika i sl.) vezuju se upravo za keltsku interpretaciju ovih simbola. Kasnije, u ranom srednjem veku, Morigan se povezivala sa mitologijom kralja Artura, gde su je poistovetili sa Arturovom sestrom, čarobnicom Morganom Lafej.

Od IV do II veka p.n.e. u Jerusalemu, pentagram se javlja kao gradski pečat, dok se čak četiri vekova pre toga javlja i kao pečat fiskalne administracije u Judeji, kao vid sertifikata, odobrenja, koje se utiskivalo na posudama i pitosima. U starohebrejskom jeziku, koji ne sadrži samoglasnike, Jerusalem se pisao pomoću pet suglasnika JRŠLM, koji su se urezivali između stranica pentagrama. Do sada je identifikovano oko šest različitih tipova navedenih sertifikata-pečata. Jevrejska zajednica je pentagram izjednačavala sa pet knjiga Pentateuha, prvih pet knjiga Tore. On se u nekim verzijama javlja i kao pečat kralja Solomona, ali se glavna verzija ovog pečata ipak definiše u vidu heksagrama, pa o tome neću opširnije pisati. Međutim, Solomonov pentagram je svakako bio jedan od njegovih sedam korišćenih simbola. Okružen opisanom kružnicom i sigilima ispisanim unutar krakova i van njih, od kojih se najviše ističe Tetragramaton, naziv koji označava

neizrecivo ime Božije (u Kabali dokumentovano kao Jod He Vau He), takođe i četvoropolni magnet (splet četiri elemenata u svojoj interakciji) i natpise Abdia, Ballaton, Ballony, Halliy, Halizza i Soluzen (gde svaka reč ima specifično ezoterično značenje).

Neposredno pre pojavljivanja hrišćanstva kao utemeljenog religijskog pravca, dolazi do pojave gnosticizma i to unutar judejskih okvira Sirije i Palestine (kasnije je rasprostranjeno gotovo čitavim Sredozemljem i Bliskim istokom). Koreni gnosticizma zapravo sežu još u prvom javljanju termina gnoza, u okviru Platonovih spisa, kao neposredno iskustveno duhovno znanje prosvetljenog čoveka. Kao sinkretička religija, gnosticizam je imao više struja i različitih aspekata, te se kombinuje sa hrišćanstvom, zaratuizmom, mahinejstvom (adaptacija zaratuizma i hrišćanstva), mandeizmu (manda – znanje) itd. Pored Hrista, gnostici veruju i u Abraksasa, Demijurga, Abatura itd. Oni su pentagram, odnosno pentakl, prvobitno vezivali za značenje duha, duhovnog. Verovali su da plamteća zvezda, tj. pentagram (identifikovali su ih kao jedno te isto) ima izuzetno snažan uticaj na magiju, ali i na noćno nebo.

U Japanu, unutar sistema pod nazivom Onmjodo (divinacijski okultni sistem nastao na osnovu taoističkog principa interakcije pet elemenata) pentagram se naziva Gobosei i predstavlja talismansku inkripciju koja služi za zaštitu od zlih sila. Sledbenici Onmjodoa veruju da međusobna suprotstavljena interakcija između pet elemenata Univerzuma može pružiti zaštitu pojedincu od svih negativnih sila. Gobosei se obično ucrtava u tradicionalne papirne amajlije, pod nazivom Ofuda. Njegova upotreba počinje u Heian periodu Japana (794-1185. g.n.e.) a njegova značajna primena bila je upotreba u vojne svrhe. Naime izvezen zlatnim i srebrnim koncem, Gobosei se nalazio ušiven na zvaničnoj ceremonijalnoj kapi podoficira imperijalne japanske armije. Razlog za ovu implementaciju je dvojak: prvi je taj što Gobosei nalikuje na procvetali cvet trešnje, dok je drugi taj što se na japanskom pismu, kandiju, značenje Goboseia može dvostruko tumačiti – jedno tumačenje označava „otporan na metke“ dok drugo označava „zaštita od višestrukog zla“.

U jednom od poslednjih izgrađenih gradova majanske civilizacije, Tulumu, koji se nalazi u današnjem Meksiku, nalazi se prikaz majanskog

pentagrama, koji se poistovećuje sa Venerom, a koji se klasifikuje kao asimetrični pentagram. Grad je bio na svom vrhuncu neposredno pre dolaska konkvistadora, negde u XIII veku n.e. U središtu pomenutog pentagrama se ne nalazi pentagon, već krug. Prošle, 2020. godine, objavljen je stručni rad koji predstavlja hipotezu o asimetričnom pentagramu kao glavnu šemu gradnje čitavog naselja. Izgradnja ulica i infrastrukture je čak i u srednjem veku zahtevala postojanje geometrijske mreže koja u gradovima Mezoamerike još uvek nije pronađena. Ista hipoteza je u sledećem radu povezana i sa još jednim majanskim gradom pod nazivom Tikal.

Pentagram je takođe bio povezivan sa pet prvih knjiga u Starom zavetu, veruje se da je korišćen kao simbol pre krsta u ranohrišćanskim pokretima. Tokom poznog srednjeg veka, pentagram je povezan i sa pet rana Hristovih, kao i sa pet osnovnih čovekovih čula. U književnom delu Ser Gavejn i Zeleni vitez, Gavejn kao zaštitu ima štiti sa amblemom pentagrama na njemu, za koji nepoznati autor tvrdi da vodi poreklo još od doba kralja Solomona, te objašnjava da svaka od pet tačaka pentagrama predstavlja pet vrlina: Gavejnovu ovladavanje čulima i pet prstiju, Gavejnova vera u pet Hristovih rana, on svoju hrabrost dobija iz pet radosti koju je Marija dobila od Hrista i predstavnik je pet vrlina viteštva.

U istoriji romskog naroda, nomada poreklom sa indijskog potkontinenta, pentagram zauzima važno mesto. Etnologija Roma je prepuna natprirodnih pojava, tumačenja, magijskih ceremonija koji prožimaju svakodnevni život. Razne varijante divinacijskih sistema su usvojeni ili potiču iz romskih nomadskih tradicija, kao što su hiromantija, geomantija, gatanje kartama, kostima i sl. U romskoj tradiciji, čovek seče jabuku na dva dela, te tako dobija dva pentagrama, ona koje formiraju semenke. U svakom od pet vrhova pentagrama, nalazi se po jedno seme jabuke. Pentagram se naziva „zvezda znanja“ i povezuje se mitološki sa boginjom majkom Korom, koja je ekvivalent grčkoj Persefoni, boginji prirode i vegetacije.

U XI, XII i XIII veku, za vreme krstaških ratova, vitezovi Templari, bili su čuveni po svojim ratničkim manevrima, neverovatnoj disciplini i skromnosti, inovacijama vezanim za bankarstvo, uređenjem ekonomskog sistema, kultu koji se povezuje sa hramom kralja Solomona. Veliki broj

fantastičnih informacija vezani su za njihov red, koji je takođe koristio pentagram kao simbol od izuzetne važnosti. Oni su otkrili primenu prirodnih formacija pentagona i pentagrama, te ih inkorporirali u svoju mističnu arhitekturu. Još uvek postoje grobovi u indirektnoj ili direktnoj vezi sa Templarima, koji na nadgrobnim spomenicima sadrže uklesane simbole pentagrama. Otprilike i neposredno pre samog kraja ovog uticajnog reda, crkva ih proglašava za jeretike i štovoace Bafometa, za koga se takođe vezuje i pentagram. Bafometov lik se kasnije koristi u ezoteriji XIX i XX veka, a povezuje se sa obrnutim pentagramom i Satanom. Čuveni romantičarski okultista Elifas Levi (autor Transcedentalne magije, Masonskih legendi itd.), tvrdio je da ime Bafomet potiče iz kabalističkog koda, te da je od izuzetne važnosti za bavljenje magijom.

U istočnoj Srbiji, u okolini Knjaževca, u selu Ravna, nalazi se nekropola iz perioda ranog srednjeg veka X-XI vek n.e. pod nazivom Slog. Nekropola sadrži 140 grobova, od kojih 72 potiču iz ranijeg perioda, koji je opredeljen u kraj III i početak IV veka, dok su ostali grobovi datovani u period srednjeg veka. Nekropola se nalazi u blizini rimskog utvrđenja Timacum Minus, koje je datovano u period između I i IV veka n.e. Ravna je najstarije vojno utvrđenje u timočkoj oblasti, a značajno je po tome što je bilo administrativno središte rudarskog regiona, sa osnovnom delatnošću prerade rude bakra. Sa ove nekropole potiče prsten sa ugraviranim pentagramom, koji je u periodu ranog srednjeg veka najčešće korišćen kao magijski simbol i simbol za zaštitu onoga koji ga nosi. Prstenje je u srednjem veku čest nakit koji se nosi uglavnom na desnoj ruci, češće po jedan a ređe po dva, a mogli su ga nositi muškarci, žena i deca. Specifično prstenje, poput navedenog, pored simboličke, je najverovatnije imalo i magijsku svrhu.

U masoneriji, pentagram je bio poznat i pod nazivom „beskrajni čvor“, zbog svojih prepletenih linija. Zbog svojih geometrijskih svojstava, pentagram se u masoneriji koristi da simbolizuje Vrlinu i Dužnost. U ženskoj masoneriji, pentagram sa dva kraka okrenutim ka gore se koristi kao simbol istočne zvezde (Ištar, Astarte, Inaana). Takođe, kod njih svaki od pet krakova pentagrama simbolizuje jednu od biblijskih heroina. Ostala svojstva ovog simbola u masoneriji su korišćena u skladu sa prethodnim velikim civilizacijama i već pomenutim ranije u tekstu.

Od renesanse do danas pentagram je nadalje korišćen u svojim obnovljenim i reinkarniranim značenjima od strane alhemičara, okultista (u magijskom redu Zlatna Zora postoje veliki i mali ritual pentagrama, koji služi za magijsku zaštitu i jačanje duhovnih iskustava), hrišćana, bahaista (iranska religija nastala u 19. veku), vikanaca, satanista (obrnuti pentagram) pa i u popularnoj kulturi, čak i u politici (etiopska i marokanska zastava sadrže pentagram u sredini). Sa vremenom, mistika koja okružuje ovaj simbol ne jenjava, te se njegova snaga vremenom pojačava. Svakako, u različitim periodima i različitim oblastima, naizgled jednostavni simbol ima izuzetno kompleksnu primenu i upotrebu koje proističu iz istog principa arhetipske važnosti simbola. Završiću onako kako

sam i započeo, civilizovana ljudska svest poseduje struktuiranu i definisanu misao koju izražava svesni deo psihe. Međutim, neshvatljivi haos nesvesnog, apstraktni mikrouniverzum još uvek čini veći deo naše svesti i on govori potpuno drugačijim jezikom. Ne poseduje čvrste ivice i uhvatljive obrise, ali nam njegove reči jače odzvanjaju u dubinama onoga što nazivamo čovečanstvom.

Brat V.S., MKU

PL Nemanja, na Orijentu Niš

U susret obeležavanja datuma rođenja

Brata Đorđa Vajferta

(Komentar na izlaganje brata Dušana P.)

S bratskom pažnjom sam slušao izlaganje na onlajn-zum platformi, i s velikim zadovoljstvom ga naknadno pročitao. Šta reći?

Rad informiše-sugeriše-promoviše osnovne principe Slobodnog zidarstva. S druge strane, slikovito rečeno: ljubav, kašalj i siromaštvo su tri odrednice čovečjeg karaktera, i, iste se ne mogu "sakriti", ni: u rukavicama-kecelji-lenti Slobodnog Zidara. Na taj način, i ako, ne eksplicitno, već kroz alegoriju ovde se, bogatstvo duhovnih vrednosti i ljubavi, uzdižu na najviši "stepen" slobodnozidarske prepoznatljivosti.

Zublje, koja mu osvetljava put ka Svetlosti-Istoku. Bogatstvo duhovnih vrednosti i ljubavi su najpouzdaniji garant i dokaz Velikom Arhitekti Svemira, da smo pristupili Bratskom Lancu, ne očekujući bilo kakvu materijalnu, statusnu korist, već sa željom da klešemo neobrađeni kamen, do

polaska na Večni Istok, sa jednim, univerzalim ciljem: izgradnjom što humanijeg društva - Hrama nad hramovima iz kojeg se dužinom Brstskog Lanca, širi ljubav i sloga...

Taj Hram gradile su brojne generacije Slobodnih Zidara, među kojima je i naš Brat Đorđe Vajfert čije ime nosi i naša Poštovana Loža. Nama njegovim sledbenicima ne ostaje ništa drugo, nego da s osloncem, na Mudrost, Snagu i Lepotu vodimo gradnju Hrama ljubavi-čovečnosti koji ćemo ostaviti kao duhovno bogatstvo, budućim, generacijama Slobodnih Zidara.

Na kraju, ali ne i po važnosti.

Brat Dušan P. nije ovu Instrukciju: "Život Slobodnog Zidara između božanskog i profanog", slučajno, napisao, baš za ovaj naš februarski Ritualni rad na onlajn platformi.

Razloga za to ima više.

Pored ostalih, ključni je taj, što je 12. februar, rođendan našeg Brata Đorđa Vajferta (Velikog Majstora i Grand komandera).

Zaključicu, Instrukcija Brata Dušana je s poukom i porukom!

“Neka Veliki Arhitekta Svemira dozvoli, da naša gradnja uspe.”

Poštovana Braćo, ako se slažete: ocenite-procenite, da ovaj moj osvrt, predstavlja,

svojevrni Pogovor-Prikaz Instrukcije Brata Dušana pa ga objavite.

PL „ĐORĐE VAJFERT“

Pod zaštitom VNLS

Na Orijentu Beograd

12.02.6021.:G.:I.:S.:

Brat S.Ć. MKU

IDEJA, SMISAO I PRAKSA DUHOVNOSTI U SLOBODNO-ZIDARSKOM RADU

Na sastancima u junu 2022 godine u Kragujevcu sa visokim predstavnicima Velike Lože Francuske Braćom Jean-Paul Vannouque i Jean-Pascal Engler, u odgovoru na pitanje o mogućnostima saradnje i učestvovanja na zajedničkim radovima sa drugim Obedijencijama u našoj zemlji, dobili smo pojašnjenje i odgovor, da se to može činiti sa onim grupama, čiji su rad i principi delovanja, zasnovani na duhovnosti (fr. Spiritualite). Iz takvog odgovora nužno se nameću tri osnovna pitanja: šta je to duhovnost, šta se to pod duhovnim radom podrazumeva i možemo li, i na koji način, i na osnovu kojih kriterijuma, da merimo sopstveno napredovanje u tom poslu?

Reč duhovnost se u našem svakodnevnom životu i za potrebe razmatranja ove oblasti često meša i suprotstavlja sa druga dva pojma ili ljudske delatnosti, a to su: nauka i religija. Hajde da počnemo sa tog mesta i da koristeći istorijski pristup i metod pokušamo da potražimo odgovore

na gore postavljena pitanja. Nauka i naučni metod, koji je zasnovan na korišćenju instrumenata matematike i logike, je istorijski gledano najmlađi i de fakto se najviše razvio u poslednjih nekoliko stotina godina. Cilj nauke je razvoj novih tehnologija u svrhu unapređenja čovekovog svakodnevnog života. Naš sadašnji životni standard i uslovi života u najvećoj meri imaju da zahvale nauci. Hrišćanska religija je stara koliko i naš sadašnji kalendar, što znači negde oko dve hiljade godina. Ili, ako hoćemo da uključimo i najstarije tekstove iz Biblije, mogli bi da kažemo da se njena starost proteže do skoro tri hiljade godina. Druge, dominantne religije, kao što je Islam je nešto mlađi od Hrišćanstva, dok je Budizam nešto stariji. Sve u svemu, ako se ograničimo samo na ove tri pomenute, starost današnjih religijskih učenja datira iz tog perioda. Osnovni instrumenti religije su vera, nada i ljubav, a cij je dug, miran i etičan ovozemaljski život, sa naglaskom na porodicu i naciju. Drugim rečima,

religija nas uči tome kako ispravno živeti. Prema Masonskom kalendaru računanja vremena, mi sada živimo u 6022. godini, što znači da je masonerija, ili masonski pogled na život, najmanje za čitavih tri hiljade godina stariji od religija. A prema naučnoj teoriji o Velikom prasku, ovaj naš Univerzum je star oko 14 milijardi godina. Dakle, gledano sa ove istorijske strane, duhovnost predstavlja najraniju formu čovekove zapitanosti i istraživanja, ličnog pregalaštva za pronalaženje Istine i krajnje suštine. U konkretnom smislu, predstavlja traganje za odgovorima na neka osnovna pitanja: ko sam ja, odakle sam došao i kuda idem? Naučni rad je u najvećoj meri mentalna, umna delatnost, u religiji je to put srce, osećajnost i tradicija, dok je u duhovnosti naglasak na celokupnom čovekovom biću. Jedan od najvažnijih instrumenata duhovnosti je intuicija, za koju je utvrđeno da je najviše povezana sa čovekovim telom, što u slobodnozidarskoj praksi potencira značaj rituala i simbola.

Iz ovog kratkog i pojednostavljenog sagledavanja lako se može izvesti zaključak da se sve ove tri sfere neophodne čoveku za vođenje jednog balansiranog i uspešnog života. Nauka nam stalno unapređuje i olakšava svakodnevni život, religija nas uči etici, ličnom, porodičnom i nacionalnom identitetu, dok nam duhovnost pomaže da se približimo samom smislu i najdubljim istinama sopstvenog postojanja. Dakle, sa masonske tačke gledišta nauka, religija i slobodno zidarstvo nisu međusobno suprotstavljene delatnosti, već partneri i zajednički graditelji bolje budućnosti. Za razliku od nauke i religije, koje su ne retko međusobno suprotstavljene i sklone polemikama i osporavanju, slobodno zidarstvo podstiče i koristi nova naučna otkrića i razvoj civilizacije. Isto tako, u religijama, posebno u monaškoj praksi, prepoznaje duhovno tragalaštvo, čiji je cilj Otkrovenje, Prosvetljenje, jedinstvo sa Bogom, kao najviši individualni čin i postignuće. Ideja i cilj kome teži slobodno zidarstvo jeste da taj uzvišeni ideal postignemo zajedno, kao društvo u celini. Ta činjenica, razlika u širini postavljenog cilja, od jednog ka mnoštvu – ka svima, najbolje oslikava dubinu i grandioznost masonskog pristupa i projekta.

Ako bismo sebi dozvolili da hrabro i lucidno zaronimo u taj period “mraka vremena” od pre tri hiljade godina pa sve do Velikog praska, šta bismo sve to mogli da pronađemo na tom putovanju, i što bi moglo imati značaj za naš sadašnji život, a posebno za naše dublje shvatanje suštine i prakse Slobodnog zidarstva?

U osnovi, sve ove tri discipline su saglasne da je sve počelo od tog Jednog, u religiji je to Bog, u nauci “beskrajno mali prostor beskonačno velikog pritiska i toplote”, dok je u Masoneriji to Veliki Ahitekta svih Svetova (Vasione). Ako bi ponovo krenuli sa pitanjima, onda bi prvo od njih svakako glasilo: a zašto je tom prvobitnom Jednom bilo potrebno da u naučnom smislu “eksploDIRA” i da počne da se beskrajno širi, ili da kako kaže Biblija, krene sa stvaranjem svega ovog što sada postoji, čiju vidljivu formu doživljavamo kao MEST (Na engleskom skraćenica od: MATERIJA, ENERGIJA, PROSTOR i VREME) Univerzum? Odgovor koji u duhovnim predanjima i tradicijama nalazimo, nešto uprošćeno i savremenije rečeno, jeste da je kod tog prvobitnog Jednog nastupilo neko zasićenje, limit, blokada za dalji razvoj i napredovanje. I, onda se desila eksplozija ili podela na bezbroj “Božjih čestica” ili Individua, čija je osnovna odlika bila nedeljivost, a jedina sponost ili nasleđena moć od tog Prvobitnog oca jeste da prihavate ili odbace drugu svesnu individu. Mereno našim aršinima vremena, u milardama narednih godina iz te igre prihvatanja i odbacivanja nastala

je celokupna kreacija čiji smo mi danas svedoci i saučesnici. Kao što kaže i Budino učenje, samo mi pojedinci, Individue, predstavljamo istinsku stvarnost, dok je sve ostalo, čitava MEST realnost, samo maja (iluzija). To predstavlja jednu od najdubljih Istina naše duhovne piradigme, kao i činjenica da taj iskonski mehanizam u svima nama: prihvatanja i odbacivanja drugih ljudi, pojedinaca, automatski i dalje aktivno funkcioniše na jednom najdubljem nesvesnom nivou, uzrokujući podele, nemire, konflikte i svađe u našim relacijam sa drugima. Iz ovog proističe, da je najobjektivnije merilo ili indikator našeg duhovnog napredovanja, stanje naših odnosa sa drugima. U kojoj meri smo osvestili i ojačali naš kapacitet za gradnju funkcionalnih, a istovremeno dubokih, lakih i kompatibilnih, odnosa sa drugim ljudima. Pojednostvljeno, kao što u slobodno-zidarskoj praksi, pre uzdizanja na Drugi stepen, pitamo učenika: da li je od prijema u Bratstvo stekao nove prijatelje?

Da zaključimo. Puni smisao duhovnosti, odnosno praktične primene principa i prakse duhovnosti u našem masonskom životu, jeste u tome, da naše poštovane Radionice, kao i celu našu poštovanu Obedijenciju uredimo kao jedan Inkubator, čiji bi cilj bio kultivisanje naših međusobnih odnosa, u smislu da oni i faktički, u međusobnim ophođenju i komunikaciji, održavaju princip BRATSTVA, kako se i inače međusobno oslovljavamo.

Rekao sam.

Br.D.I.

U Smedovcu (Timočka krajina),

22. septembra 6022 G.:I.:S.:

PORUKA VITEZOVIMA KADOŠA

Obraćanje Velikog Besednika Vrhovnog Saveta Srbije 1912, brata M.M. vitezovima Kadoša prilikom formiranja Uzvišenog Areopaga "Balkan", Beograd:

"Veliko mi je zadovoljstvo da Vam se večeras obratim sa nekoliko reči. Ostavićemo budućnosti da ovaj trenutak nazove istorijskim, jer on to i jeste, a mi možemo biti ponosni na osnivanje prvog Uzvišenog Areopaga na ovim prostorima. Vrhovni savet Srbije 1912 postoji i radi kao samostalno i nezavisno masonsko telo koje upravlja drugim delom Škotskog sistema, tj. onim tzv. „višim“ stepenima, od 4. do poslednjeg 33. stepena. Naš protekli rad bio je nažalost često prekidan nemilim događajima, kojima ste i sami verovatno bili svedoci. Ipak, i pored svih nedaća, ovaj naš i vaš VSS 1912 nije gubio elan i upornost. Za relativno kratko vreme, uradili smo mnogo u organizacionom smislu. U relativno skromnoj i brojčano nevelikoj obedijenciji kakva je VNLS, uspeli smo da motivišemo dobar broj braće da nastave svoje usavršavanje na višim stepenima. Sa

ponosom možemo reći da danas imamo dve Lože usavršavanja (od 4. do 14. stepena), dva Ogranka Ružinog krsta (od 15. do 18. stepena) i evo sada, hvala Velikom Neimaru Svemira, ustoličili smo i naš prvi Uzvišeni Areopag (od 19. do 30. stepena). Nedostaju nam još dva administrativna stepena (31. i 32.) pa da uspostavimo kompletnu strukturu Škotskog obreda drevnog i prihvaćenog! Upotpunjavanjem strukture omogućićemo postupan i progresivan inicijatički i filozofski razvoj naše braće po dobro utemeljenom i dokazanom sistemu. Tek tada, kada svi naši stepeni budu zasluživani i uručivani kao prava nagrada, a ne poklanjani i davani na reč i slobodnu procenu, postići ćemo svoj cilj. Tada, kada dođe do pravog ličnog razvoja kod naše braće na višim stepenima, smanjiće se mogućnost stvaranja problema i razdora na svim nivoima, jer će struja zdrave i prosvetljene energije poteći odozgo i obasjavati i pomagati rad onima koji tek počinju. Preuzimanjem ovog veoma visokog stepena u hijerarhiji Škotskog obreda, draga moja slavna braćo Vitezovi Kadoši, preuzeli ste na sebe veliku

odgovornost i obavezu. Biti Vitez nije mogao svako, niti će to moći ikada. Svako treba da postavi sebi pitanje kako da počne, šta prvo da radi da bi ispunio svoje obaveze, i krenuo pravim putem.

Vrlo slavna braćo, ono što Vam možemo savetovati odmah na samom početku, moglo bi se svesti na sledeće: proučavajte sve rituale kroz koje ste do sada prošli, a u običnom životu, na bilo kom polju ljudskog delovanja da ste aktivni i delujete, potrudite se da budete bolji, da postanete vitezovi. Na primer,

Ako se bavite religijom, dajte ljudima veru, nadu i ljubav prema Bogu i čoveku.

Ako se bavite filozofijom i višim intelektualnim radom, promišljajte načine na koje dobro može da pobedi zlo u čoveku.

Ako se bavite naukom, činite sve što možete da čoveku olakšate fizičke ili duševne patnje i život.

Ako se bavite socijalnim pitanjima, budite časni i puni saosećanja.

Ako se bavite pravdom, sudite pošteno.

Ako se bavite umetnošću, budite vitez lepoga i uzvišenoga.

Ako se bavite kulturom, budite uporni u oplemenjivanju čovekovog života.

Ako se bavite medicinom, držite se Hipokratove zakletve.

Ako se bavite privredom, trudite se da vaši radnici imaju dobru platu, i budu srećni i zadovoljni.

Izvesno je da u svakoj oblasti života postoji potreba za našim viteškim delovanjem, i to bez pompe, već tiho i neprimetno, jer mi volimo da imamo naše tajne. Neka naša dobra dela budu naša najveća tajna. Neka drugi govore o njima. A mi ćemo se rado povlačiti u samoću, i u njoj tražiti dodatnu snagu da ojačamo naše bratstvo. Na prvi pogled izgleda paradoksalno, ali to upravo i jeste zadatak stepena na kojem radimo - ujedinjavanje suprotnosti i njihovo integrisanje u nešto bolje, uzvišeno, plemenito, viteško. Ako to imamo na umu kada radimo - nećemo pogrešiti.

Na kraju, draga braćo Vitezovi, srdačno vam čestitam osnivanje prvog Uzvišenog Areopaga u ovom delu zemaljske kugle. Neka postoji i radi na korist i radost svima.”

Br M.M.

Suvereni Veliki Inspektor,

Veliki Besednik - Državni Ministar VSS1912

**U Taboru Beograd - Uzvišeni Areopag
"Balkan"**

Dana 15. maja 2021. g

SVETA REČ

Mekki (Mackey) u "Simbolizmu slobodnog zidarstva" piše: Mistična istorija masonerije nas obaveštava da je nekada postojala REČ izvanredne vrednosti, koja je zahtevala duboko poštovanje; da je ova reč bila poznata nekolicini, da je konačno izgubljena, i da je usvojena privremena zamena za nju.

Sveta reč vitezova Ružinog krsta je I.N.R.I. Ova latinska skraćenica, može se pratiti unazad do znaka koji je Pilat pribio na Isusov krst. Jevanđelista Jovan (19:19-20) kaže: „Pilata je takođe na krst stavio natpis. On je glasio: „Isus iz Nazareta, kralj Jevreja.“ Mnogi Jevreji su čitali ovaj natpis, jer je mesto gde je Isus razapet bilo blizu grada, a napisano je na aramejskom, latinskom i grčkom“. Na latinskom bi ovaj izraz glasio: Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum. Prvo slovo svake reči stvara skraćenicu INRI. Tokom istorije, umetnost koja prikazuje Isusa na krstu uključivala je Pilatov znak, koristeći INRI kao skraćeni oblik. U srednjovekovnoj Evropi ova

četiri slova bila su dovoljna da prenesu ideju koja je nastala u izveštajima iz Jevanđelja.

Da li je ova skraćenica bila napisana na znaku postavljenom iznad Isusove glave na krstu? Verovatno ne. Jovanovo jevanđelje ukazuje da su reči napisane da bi ih drugi čitali. Jovan (19:21-22) kaže: „Tako su prvosveštenici judejski rekli Pilatu: 'Ne piši: „Kralj judejski“, nego: „Ovaj čovek reče: Ja sam kralj judejski.“ Pilat je odgovorio: 'Ono što napisah to sam napisao.'“ Pošto su Jevreji protestovali zbog napisanog, jasno je da je korišćen ceo tekst fraze. I Matej i Marko pružaju dodatnu podršku ovom stavu. Matej (27:37) piše: „I nad glavom su mu stavili optužbu koja je glasila: 'Ovo je Isus, kralj jevrejski.'“ Marko (15:26) dodaje: „I natpis optužbe protiv njega glasio je: 'Kralj Jevreja.'“ U oba ova slučaja znak se naziva „optužba“, da bi se razjasnio navodni zločin zbog koga je Isus razapet. Matej (27:42) takođe navodi da jevrejski sveštenici ismevaju Isusa kao „kralja

Izraela“, govoreći: „On je kralj Izraela; neka sada sude sa krsta, i mi ćemo verovati u njega“.

Akronim INRI je kasnije reinterpretiran na druge načine, odnosno nalažene su fraze za koje je on akronim. Ovakvu igru reči, smišljanje neke vrste obrnutog akronima, odnosno nalaženje izraza za koje je postojeći akronim ili reč akronim, Englezi zovu bekronim dok Srbi nemaju posebnu reč. Recimo to je skraćunica za hebrejske nazive vode - Iamin, vatre - Nur, vetra - Ruah i zemlje - Ievšah, četiri osnovna elementa u starom svetu. U knjizi "Hram kralja Solomona", akronim INRI, interpretiran je kao *Intra Nobis Regnum dei*, s tim što je uzeto u obzir poslednje slovo i što je objašnjeno u fusnoti. Prevod toga je: "Carstvo Božije je u nama". Leopold Blum, junak Džojsovog romana "Uliks", tumači INRI kao "Iron Nails Ran In", odnosno „Ušli su gvozdeni ekseri“. Zanimljivo je, da većina prevoda "Uliksa" na strane jezike, pokušava da sačuva akronim INRI i nalazi nove fraze koje mu odgovaraju, kao na primer francuski prevod gde se INRI tumači kao *Il Nous Refait Innocents*, odnosno „On nas ponovo čini nevinim“.

Akronim INRI pripisuje se i slobodnom zidarstvu, hermetizmu, odnosno filozofskom i religijskom učenju o tajnama prirode i božanstava, kao i neopaganizmu. U knjizi o masoneriji iz 1825. godine, Marčelo Regolini de Šio piše da su vitezovi Ružinog krsta dali akronimu "INRI" značenje: *Igne Natura Renovatur Integra* ili *Igne Natura Renovando Integrat*, odnosno „Ognjem se priroda potpuno obnavlja“. Tokom vremena, u raznim ritualima, slobodni zidari su ovom akronimu pripisivali druga značenja, koja je analizirao Leon Zeldis. On navodi još: *In Nobilis Regnat Iehovah* (ili Isus), Jehova vlada plemenitim ljudima; *Iesus Nascente Ram Innovatur*, Uzdižući se Isus obnavlja ogranak; *Igne Nitrum Roris Invenitor*, Rosa poznaje sodu i vatru; *Insignia Naturae Ratio Illustrat*, Um osvetljava simbole prirode; *Inter Nos Regnat Indulgentia*, Među nama vlada dobrota; *Intra Nobis Regnum Iehova*, Kraljevstvo Božije je u nama; *Iustitia Nunc Reget Imperia*, Sada pravda vlada carstvima i *In Neci Renascor Integer*, U smrti se čovek ponovo rađa netaknut i čist.

Da bi bolje razumeli poreklo i značaj pojma svete reči, treba uzeti u obzir da je ideja mistične, svemoćne „reči“ bila drevno i široko

rasprostranjeno verovanje. Naime profanima, tj. neupućenima, bilo je poznato da je onima, koji su primani u antičke „Misterije“ poveravana određena sveta reč, pod najsvečanijim zakletvom da je ne otkrivaju neposvećenima, kao i naučno znanje, tajno prenošeno iniciranim, koje je onima koji su bili u višim stepenima davalo moć da prividno čine čuda. Neuko i sujeverno mnoštvo je prirodno mislilo, a možda i naučeno da tako veruje, da su sveštenici mogli da vrše sva svoja čudesna dela upravo pomoću ove svete i tajne „reči“, koja je u stvari bila samo lozinka, što je uz „znak“ omogućavala iniciranim da se prepoznaju. Ideja o svemoćnoj reči bila je veoma rasprostranjena među Jevrejima. Zamisao je bila da se sveta „reč“ sastoji od pravog Božjeg imena, zajedno sa znanjem o njegovom pravilnom izgovoru, i da je srećni posednik ovog znanja time dobijao natprirodnu moć – da njenim izgovaranjem može da izvrši svakakva čudesa, pa čak da vaskrsne i mrtve. Prema Kabali, „nebesa su se tresla, a anđeli bili ispunjeni užasom kada bi ova strahovita reč bila izgovorena“.

Jevrejska tradicija kaže da je sam Bog naučio Mojsija svom pravom imenu i njegovom pravilnom izgovoru kod „plamtećeg grma“. I oni su verovali da je Mojsije, budući da je posedovao REČ, koristio to da izvrši sva svoja čuda, i da svrgne faraona i pobeđi njegove vojske. Kasnije su Jevreji, tražeći objašnjenje za čudesna dela Hristova, tvrdili da je nezakonito ušao u „svetinju nad svetinjama“, i tajno saznao reč koju je Mojsije koristio, pošto je bila urezana na kamenu na kome

je počivao Zavetni kovčeg. Iz ovih, i drugih sličnih legendi koje su bile široko rasprostranjene među drevnim orijentalnim narodima, proizašlo je poštovanje određene reči, zajedno sa željom da se ona dobije.

U to vreme, posedovanje pravog imena Boga i njegovog pravilnog izgovora, ili neke zamene za njega, odobrene božanskom zapovešću, čak se smatralo neophodnim, pošto se smatralo da, ako se Bogu ne bi obraćali njegovim pravim imenom, on ne bi znao da su molitve zaista upućene njemu, a ne Balu, Ozirisu ili Jupiteru. Na Istoku se i zemaljskom moćniku trebalo obraćati njegovom svečanom titulom, inače bi se to smatralo nepoštovanjem i uvredom. Među Jevrejima, međutim, izgovaranje pravog božjeg imena trebalo je da bude praćeno takvim ogromnim efektima da mu je propisana zamena za koju su verovali da ima božansku dozvolu. Shodno tome, u Starom zavetu nalazimo da, kad god se pojavi ime Božije, umesto pravog naziva se koristi zamena. Zamenjena reč je generalno „Adonai“ ili Gospod, ili "Adonai Elohim", što znači, Gospod Bog. Zbog ove dugotrajne upotrebe zamene za pravu svetu reč, smatralo se da je ona izgubljena a koristi se zamena, ustanovljena bilo drevnim običajima ili nekim nadležnim autoritetom.

Masonska legenda o stavljanju „reči“ na sigurno i tajno mesto, i njenom gubitku, ima i određenu astronomsku pozadinu. Sama priča je da je Enoh, po nadahnuću Svevišnjeg, sagradio tajni hram pod zemljom, koji se sastojao od devet svodova, ili lukova, postavljenih upravno jedan ispod drugog. Trouglasta zlatna ploča, ukrašena dragim kamenjem, bila je pričvršćena za kamen od ahata istog oblika. Na ovoj zlatnoj ploči bilo je ugravirana "reč", odnosno pravo božije ime i postavljena je na kockasti kamen ispod devetog, najnižeg, svoda. Usled potopa izgubljeno je svako znanje o ovom tajnom hramu, zajedno sa svetim imenom. Izgubljenu reč je kasnije pronašao u ovom davno zaboravljenom podzemnom hramu David, kada je kopao temelje za hram, koji je potom podigao Solomon, njegov sin. Druge verzije ove legende pripisuju izgradnju podzemnog hrama i ostavljanje „reči“ u njemu Solomonu, a njegovo otkriće onima „koji su iskopali temelje drugog hrama na istom mestu. Obe legende se, međutim, slažu u tvrdnji da je "reč" zakopana duboko pod zemljom, u devetom luku, ili najnižem od svih; da

je izgubljena, i ostala „zakopana u tami“ sve dok nije naknadno pronađena i izneta na svetlo dana.

U davna vremena, po mističnoj teologiji, Bog i sveto ime Božije trebalo je da budu jedno te isto. Sama „reč“ se smatrala, u nekom smislu, živom, stvaralačkom snagom. Tako je Platon učio da je božanski „logos“, ili reč, Bog. S druge strane, sunce je od strane starih ljudi univerzalno prihvaćeno kao simbol Boga, a potom poistovećeno sa Bogom, tako da su različita imena Boga postala i solarna imena. Na taj način, gubitak „reči“, postao je samo još jedan vid gubitka sunca, ili boga sunca, u donjoj hemisferi. Razmotrimo kako se ovo usklađuje sa legendom. Sunce, dostigavši vrh zodijskog luka, u vreme letnjeg solsticija, počinje da se spušta prema oblasti tame. Od Raka se spušta do Lava, od Lava do Device, od Device do Vage, i tako sve dok se ne dostigne znak Jarac, koji je deveti od prolećne ravnodnevice, i najniži znak zodijskog luka, koji odgovara devetom ili najnižem luk tajnog svoda, i tu 21. decembra, na svom najnižem nagibu, u vreme zimskog solsticija, ono je izgubljeno i „leži zakopano u tami“, sve dok, oživljavajući, ne započne svoj uspon ka prolećnoj ravnodnevici, da svojim moćnim zracima ponovo izgradi veličanstveni hram svetlosti i lepote, ukrašen cvećem i voćem, koji su grubi naleti zime uništili. Robert Hjuit Braun, u svojoj knjizi „Zvezdana teologija i masonska astronomija“, ukazuje da je činjenica da su „reč“ otkrila trojica, u skladu sa brojem znakova: Vodolija, Riba i Ovan, i meseci: januar, februar i mart, koji razdvajaju zimski solsticij od prolećne ravnodnevice, tako da je Legenda o izgubljenoj reči samo još jedan oblik solarne alegorije o smrti i vaskrsenju.

Neka Veliki neimar svemira dopusti da gradnja uspe.

M. D.. vitez Ružinog krsta.